

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
The Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance Gratitude
to Guardian of Matthayom Suksa I Students at Surat Thani 2 School
in Surat Thani Province

บุญยวีร์ จีวประดิษฐ์กุล* สุขอรุณ วงษ์ทิม และนิธิพัฒน์ เมฆขจร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Bunyawee Jiwpraditkul* Sukaroon Wongtim and Nitipat Mekkhachorn
Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University

Received: October 25, 2018

Revised: January 10, 2019

Accepted: January 30, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง และ 2) เปรียบเทียบการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 ที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดามารดา จำนวน 26 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 13 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 2) ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง และ 3) กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนวิทนี

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) นักเรียนมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียน (กลุ่มทดลอง) ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสูงกว่านักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ (กลุ่มควบคุม) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมแนะแนว การสำนึกบุญคุณ ผู้ปกครอง มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this study were 1) to compare gratitude of students to their guardian of an experimental group before and after using a guidance activities package to enhance gratitude to guardian, and 2) to compare gratitude of students to their guardian of the experimental group using the guidance activities and a control group using a traditional method. The sample were 26 students of Mathayom Suksa 1 in Suratthani 2 School who were selected by purposive sampling. They are not living with their parents. Then, they were divided by simple random sampling into 2 groups, the experimental group and the control group, 13 students in each group. The experimental group received the guidance activities package to enhance gratitude to their guardian for 10 sessions, 50 minutes in each session. The research instruments were : 1) an measurement scale for gratitude to their guardian with a reliability of .84, 2) the guidance activities package to enhance gratitude to their guardian, and 3) the traditional guidance method. Statistics for analysis were median, quartile deviation, Wilcoxon Matched Pairs Singed-Ranks Test and Man-Whitney U Test.

Research findings were as follows: 1) the experimental group had gratitude to their guardian after receiving the guidance activities package higher than before using a guidance activities package with the statistical significance level at .01, and 2) the experimental group receiving the guidance activities package had gratitude to their guardian higher than the control group with the statistical significance level at .01.

Keywords: Guidance Activities Package, Gratitude, Guardian, Matthayom Suksa

บทนำ

สังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก เป็นแรงกดดันให้ทุกคนต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของการดำเนินชีวิตทั้งทางบวกและทางลบ ผลกระทบทางบวก คือ ทำให้ความเป็นอยู่ของคนไทยมีความสะดวกสบายขึ้น แต่ผลกระทบทางลบนั้นก็ยังมีมาก โดยเฉพาะการที่คนไทยบางส่วนไม่สามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ ทางด้านจิตใจจึงยังไม่สามารถเจริญตามกันไปด้วย จึงเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหา หรือความขัดแย้งต่อการดำเนินชีวิตในสังคม (นรินทร์ ขวัญทอง, 2547) ด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจปัจจุบันอันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของลูก จึงต้องยกให้เป็นภาระการเลี้ยงดูของญาติ หรือบุคคลอื่นทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองให้การดูแลเลี้ยงดูแทน

ครอบครัวเป็นระบบสังคมที่เล็กที่สุดและมีความสำคัญที่สุดเช่นเดียวกัน มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็กและการพัฒนาทุกชนิดจะต้องเริ่มต้นจากครอบครัวซึ่งเป็นการสร้างฐานครอบครัวและสังคมให้มั่นคง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม และความรอบรู้อย่างเท่าทัน เพื่อให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ทำให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545: 21) พระราชบัญญัติการศึกษา คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นคนไทย โดยมุ่งปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามในการดำรงชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 20)

การรู้สึกสำนึกในบุญคุณเป็นส่วนหนึ่งของความกตัญญู ย่อมนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งต่อผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะการสร้างเสริมการสำนึกบุญคุณให้กับนักเรียนตั้งแต่วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝัง เพราะการสำนึกบุญคุณเป็นพื้นฐานของการคิดในแง่ดี ส่งผลให้การแสดงออกในทางที่ดีด้วย ตามแนวคิดการสำนึกบุญคุณ (Gratitude) ของ McCullough, Emmon & Tsang (2002) กล่าวว่า เป็นความรู้สึกขอบคุณที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เชิงบวก ผู้ที่มีความกตัญญูรู้คุณมากจะมีจำนวนของสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกขอบคุณในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งมาก

การรู้จักสำนึกบุญคุณต่อผู้มีพระคุณนั้นเป็นความตระหนักรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม และปลูกฝังจิตสำนึกตั้งแต่วัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะสร้างเสริมและพัฒนาไปเรื่อย ๆ จากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ การสร้างเสริม การสำนึกบุญคุณ ความกตัญญูในเด็กนั้นควรมีการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยอาศัยการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังจิตสำนึกจากพ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันบทบาทของพ่อแม่ในการให้การอบรมเลี้ยงดูลูกน้อยลง เนื่องจากมีภาระจำเป็นที่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ภาระหน้าที่การเลี้ยงดูลูกจึงเป็นของญาติซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองให้การดูแลแทน ผู้ปกครองซึ่งไม่ใช่บิดามารดาต้องรับภาระแทน โดยการให้การเลี้ยงดู ดูแลเอาใจใส่ต่อเด็ก และเยาวชนทำหน้าที่เสมือนพ่อแม่ นักเรียนจึงต้องสำนึกในพระคุณท่าน การสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในเด็ก และเยาวชน เนื่องจากเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

ดังนั้น หากวัยเด็กตอนปลาย หรือก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ช่วงเด็กวัยนี้ควรได้รับการปลูกฝัง สร้างเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างถูกต้องเหมาะสม เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีสามารถเป็นคนดีในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองให้กับนักเรียน (วัชร ทรัพย์มี, 2533: 5)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนนักเรียนมีหน้าที่ให้ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน เห็นถึงความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกในการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง ซึ่งในการสร้างเสริมการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้นได้มีการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำมาใช้สำหรับนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ (2545: 1) และนุซลี อุบัย (2543: 22) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ว่าเป็นการพยายามทำให้บุคคลรู้จักตนเอง ด้วยการทำให้บุคคลรู้จักข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง ทั้งด้านอารมณ์ สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด โดยเฉพาะในเรื่องของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ตระหนักรู้ในสิ่งที่ เป็นลักษณะเชิงบวก มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่งจากผลการวิจัยที่ผ่านมาของ กาญจนา จนาพิระกนิษฐ (2550) พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนว สามารถช่วยพัฒนาเสริมสร้างความกตัญญูทเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาควม 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน อีกทั้งยังทำให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และช่วยเป็นแนวทางในการนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงสร้างเสริมกิจกรรมแนะแนวในด้านต่อไปได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เปรียบเทียบการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง นั้น ไม่ปรากฏแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองโดยตรง แต่พบว่า มีคำที่ให้ความหมายเดียวกัน และใกล้เคียงกันในเชิงคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ชื่อตัวแปรว่า กตัญญูทเวที หรือความรู้คุณ และมี ความหมายเกี่ยวกับการรับรู้คุณความดี โดยการสำนึกบุญคุณนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความกตัญญู ซึ่งเป็นภาวะที่นำไปสู่ความกตัญญูของบุคคลอันจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคล โดยเป็นภาวะทางจิตใจ ความรู้สึก ทศนคติที่ดีของบุคคลในแง่บวก เป็นจิตที่มีลักษณะของบุคคลที่ทำให้เกิดการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้สิ่งที่ดี มีคุณค่าที่ตนเองได้รับจากบุคคลอื่น สิ่งของ หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ด้วยความซาบซึ้งอย่างเต็มใจ อันเป็นความรู้สึกของการเข้าถึงจิตใจ ส่งผลให้บุคคลเกิดความรู้สำนึกในบุญคุณ รวมทั้งเกิดจิตสำนึกของความรู้สึกรับผิดชอบในการกระทำการตอบแทนผู้อื่น และสิ่งอื่น รวมทั้งเอื้อให้บุคคลทั้งผู้ให้และผู้รับ มีการกระทำคุณความดี อันควรเสริมสร้างให้เกิดกับมนุษย์ทุกคนเพื่อเป็นพื้นฐานของการเป็นคนดี เพราะบุคคลที่มีความสำนึกบุญคุณต่อผู้มีพระคุณนั้น จะมีแนวโน้มกระทำแต่พฤติกรรมทางบวก อันจะส่งผลต่อการมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขทั้งทางกาย และทางจิตใจ มีความพึงพอใจในชีวิต รู้จักขอบคุณ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมการแสดงออก ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ทฤษฎี การพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจท์ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการวัยเด็กตอนปลาย วรรณกรรมเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ แนะนำเทคนิคและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กตอนปลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยเสริมสร้างการสำนึก

บุญคุณต่อผู้ปกครองให้กับนักเรียน ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนว วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ประโยชน์ของกิจกรรมแนะแนว องค์ประกอบของกิจกรรมแนะแนว เทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมแนะแนว และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว การทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวนำมาใช้ในการสร้างแบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองและการออกแบบชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยเป็นแบบสองกลุ่ม มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการวัด ก่อนและหลังการทดลอง (Randomize Control Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะการทดลอง ดังตาราง

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง Randomize Control Group Pretest-Posttest Design

การกำหนดเข้ากลุ่ม	แบบวัดก่อนเรียน	ทดลอง	แบบวัดหลังเรียน
R (E)	T ₁ E	X	T ₂ E
R (C)	T ₁ C	~ X	T ₂ C

ที่มา: พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 62-65)

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม (Random assigned)
E	แทน	กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง
C	แทน	กลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวแบบปกติ
X	แทน	การเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง
~ X	แทน	การเรียนโดยการแนะแนวแบบปกติ
T ₁	แทน	การวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	แทน	การวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองหลังการทดลอง (Posttest)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 34 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 26 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดามารดา และสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคอร์ท (Likert Type) 5 ระดับ มีข้อความที่เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการสำนึกบุญคุณ ประกอบด้วย ด้านความคิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมการแสดงออก ประกอบด้วยข้อความคำถามเชิงบวก และเชิงลบรวมกันทั้งหมด จำนวน 21 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .23 ถึง .61 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84

2. ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำนึกบุญคุณ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย ตามองค์ประกอบของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ความถูกต้องของวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ สื่ออุปกรณ์ เทคนิค ต่าง ๆ ได้แก่ กรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมกลุ่ม สถานการณ์จำลอง เป็นต้น และการประเมินผล ซึ่งการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป โดยดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ประกอบด้วย กิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง ด้านที่ 1 ด้านความคิด ประกอบด้วย 1) สอบไม่ได้...ทำอย่างไร 2) เขียนเรียงความพระคุณยิ่งใหญ่ ด้านที่ 2 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ประกอบด้วย 1) ดูแลท่านด้วยรัก 2) รัก...ห่วงใย 3) จดหมายจากใจฉัน และด้านที่ 3 ด้านพฤติกรรมการแสดงออก ประกอบด้วย 1) ลูกผู้ชายตัวจริง 2) กระจายน้อยช่วยงานบ้าน 3) ตัวฉันในวันนี้ และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ รวมทั้งหมด 10 กิจกรรม โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการแนะแนว จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ ขั้นตอน กิจกรรม เทคนิค วิธีการ และการประเมินผล ซึ่งผลปรากฏว่าชุดกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการทดลอง ได้แก่ 1) ผู้วิจัยประสานงานขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ยื่นหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 และเข้าพบครูฝ่ายบริหารงานวิชาการ บริหารงานกิจการนักเรียนและครูแนะแนว เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ 2) ผู้วิจัยพบครูแนะแนว และครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามแผนกิจกรรมแนะแนว 3) จัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการทดลองให้ครบถ้วนตามรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม 4) จัดปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อแจ้งรายละเอียดในการทำกิจกรรม และ 5) ให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง และเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-Test) ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนของชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 13 คน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ และกลุ่มควบคุมได้รับการแนะแนวแบบปกติ และขั้นที่ 3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ทำแบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-Test) โดยใช้แบบวัดการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองที่เป็น ชุดเดียวกับที่ให้ทำก่อนการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนท์วิทนี

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของแมนน์วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียน กลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test)

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนภายหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบของ แมนน์วิทนี (The Mann-Whitney U Test)

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนท์วิทนี ดังนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน (Median)
Q.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)
p-value	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของวิลคอกซัน
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการทดสอบของแมนน์วิทนี
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	13	74.00	2.5	.984	.325
กลุ่มควบคุม	13	75.00	2.5		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มทดลอง	n	Mdn	Q.D.	The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test	p-value
ก่อนการทดลอง	13	74.00	2.50	3.193**	.001
หลังการทดลอง	13	93.00	2.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการสำนึกบุญคุณสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนภายหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	Mdn	Q.D.	The Mann-Whitney U Test	p-value
กลุ่มทดลอง	13	93.00	2	4.345**	.000*
กลุ่มควบคุม	13	76.00	2.50		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ของการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน โดยมีการประยุกต์ใช้หลัก การจัดกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางของ กรมวิชาการ (2543: 24-25) ได้แก่ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียน มีอิสระในการคิด การตัดสินใจ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นการมีส่วนร่วมใน

กิจกรรม และประยุกต์ใช้ตามแนวทางของ กรมวิชาการ (2545: 31-32) ในการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร บรรยากาศที่มีการยอมรับ และเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน และได้ดำเนินการ การจัดกิจกรรมแนะแนวตามกระบวนการพัฒนากิจกรรมแนะแนวอย่างถูกต้องตามเป้าหมาย และเป็นไปตามหลัก การพัฒนากิจกรรมแนะแนว ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง จากนั้นจึงได้กำหนด เนื้อหา สารการเรียนรู้ให้ตรง ตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนดขอบข่าย และขั้นตอนของการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และ ขั้นประเมินผล โดยมีกิจกรรมที่นักเรียน ให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมดูแลท่านด้วยรัก โดยใช้เทคนิค การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งนักเรียน ให้ความสนใจร่วมมือ และกล้าแสดงออกในการแสดงบทบาทสมมติตามขั้นตอน ได้ดีมาก และหลังจากจบการแสดงนักเรียนสามารถบอกความสำคัญ และวิธีการปฏิบัติตนต่อผู้ปกครองได้ถูก ต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

นอกจากนี้ชุดกิจกรรมแนะแนวนี้ ผู้วิจัยได้นำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม บทบาทสมมติ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง และ คลิปวิดีโอ โดยจัดกิจกรรมทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ได้แก่ กิจกรรม ปฐมนิเทศ 1 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ให้นักเรียนเข้าใจแนวทาง และวิธีการของการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อม และ นัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง กิจกรรมด้านความคิด จำนวน 2 กิจกรรม กิจกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึก 3 กิจกรรม กิจกรรมด้านพฤติกรรมและการแสดงออก 3 กิจกรรม และกิจกรรมปัจจัยนิเทศ เพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้า ร่วมกิจกรรมแนะแนวรวมถึงเพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนที่ เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุวรรณ แสงดวง (2556) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรม แนะแนว เพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกมีจิตวิทยาเชิงบวกสูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ยังสอดคล้องกับ สมร ทองดี และปราณี รามสูตร (2545: 48) ที่ได้กล่าวว่า ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่ กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล มุ่งให้ประสบการณ์โดยตรงกับนักเรียน เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง โดยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง อ่างอิงเหตุการณ์ หรือเรื่อง ราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลง และเป็นตัวอย่างให้กลุ่มทดลองได้ศึกษาร่วมกัน วิเคราะห์ และอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และยังนำกรณีศึกษา ที่มีความหลากหลายที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำ วัน มาจัดกิจกรรมทำให้กิจกรรมที่ได้มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนบทบาทสมมติ ผู้วิจัยใช้เหตุการณ์สมมติที่มีการกำหนดบทบาทให้นักเรียนได้มีการแสดงออก ตามธรรมชาติ ให้นักเรียนแสดงจากบุคลิกลักษณะ ประสบการณ์ หรือจากความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเป็น หลัก นักเรียนจึงวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงกับพฤติกรรมของตนเองได้ ทำให้บรรยากาศใน การดำเนินกิจกรรมมีความราบรื่น สนุกสนาน น่าสนใจ เพราะเทคนิคเหล่านี้ เอื้อให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก และยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มสมาชิก จึงมีความกระตือรือร้น อยากเข้าร่วมกิจกรรม มีความ สนุกสนมคุ้นเคย กล้าพูด กล้าถาม อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอีกด้วย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองนี้ ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลากหลายกิจกรรมที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกัน ส่งเสริมพัฒนา สร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการตามองค์ประกอบของการสำนึกบุญคุณตามขอบข่ายของงานแนะแนวหากดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้รับบริการ และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเพศ วัย อายุ และระดับการศึกษา ชุดกิจกรรมนั้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ดี และมีประโยชน์อย่างยิ่ง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการสำนึกบุญคุณสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวแบบปกติ หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมแนะแนวจำนวน 10 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที การดำเนินกิจกรรมทำให้นักเรียนได้มีการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การนำเสนอ การแสดงบทบาทสมมติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ซึ่งตลอดการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดความคิด อารมณ์ความรู้สึก ที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม และเกิดการยอมรับ ที่จะปรับความคิด ความรู้สึก มองเห็นวิธีการแก้ปัญหา ปรับพฤติกรรมไปในทางที่สร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ อังคณา เมตุลา (2546) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จัก และเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ มีการรู้จัก และเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ และงานวิจัยของ กาญจนา จนาพิระกนิษฐ (2550) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความกตัญญูทศเวทีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขามีความกตัญญูทศเวทีที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขา มีความกตัญญูทศเวทีที่สูงขึ้นกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเกตของผู้วิจัยหลังทำการทดลองพบความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบปกติ จะได้รับการแนะแนวเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป โดยครูผู้สอนได้ใช้วิธีการบรรยาย และการจดบันทึกทำให้นักเรียนไม่เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ส่วนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครอง จากการพบกับนักเรียนในครั้งแรกนั้นนักเรียนยังไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อได้สร้างสัมพันธภาพ ความคุ้นเคย มีความเป็นกันเองภายในกลุ่ม โดยการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก นักเรียนมีความมั่นใจ และอยากมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ เกิดบรรยากาศที่สนุกสนาน นำไปสู่ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในกลุ่มทดลอง ทำให้นักเรียนมีคะแนนการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองที่สูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวแบบปกติ

ผลสรุปการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการสำนึกบุญคุณสูงกว่่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะแนวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรศึกษาหลักการ ขั้นตอน เทคนิคต่าง ๆ ตลอดจนวิธีดำเนินการกิจกรรมอย่างละเอียด รวมทั้งควรมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง

2. ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรดำเนินการกิจกรรมตามแผนกิจกรรมที่กำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมการสำนึกบุญคุณต่อผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสำนึกบุญคุณ

3. การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการตีความข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสำนึกบุญคุณในด้านอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมการศาสนา.

กรมวิชาการ. (2545). แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: ศุรสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ศุรสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ศุรสภา.

กาญจนา จนาพิระกนิษฐ์. (2550). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความกตัญญูตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- จารุวรรณ แสงด้วง. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก. ปรินญาณิพนธ์หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ ขวัญทอง. (2547). การพัฒนาจิตสำนึกความมกัตัญญกตเวทิต่อบิดามารดาของนักเรียนโรงเรียน
บ้านชอย 10 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์
การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นุชลี อุปมัย. (2543). เอกสารคำสอนรายวิชา การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2533). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมร ทองดี และปราณี ราษฎร์. (2545). หน่วยที่ 9 แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ในประมวลสาระ
ชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รายงานการเสวนาทางวิชาการมิติใหม่ของการประเมิน
ผล: การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟิก.
- อังคณา เมตุลา. (2546). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่า
ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนว) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- McCullough, M. E., Emmons, R. A. & Tsang, J. A. (2002). The Grateful Disposition : A Conceptual
and Empirical Topography. *Journal of Psychology and Social Psychology*, 82 (1):
112-127. Retrieved June 3, 2009, from ScienceDirect database.

คณะผู้เขียน

นางสาวบุญยวีร์ จิวประดิษฐกุล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เลขที่ 9/9 หมู่ 9 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

e-mail: Manow_19@windowslive.com

รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เลขที่ 9/9 หมู่ 9 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

e-mail: sukaroon@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เลขที่ 9/9 หมู่ 9 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

e-mail: Nitipat.Mek@stou.ac.th